

A jako Abígajil

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5:9)

1. čtení: **1. Samuelova 25:1-17**

Hlavní čtení: **1. Samuelova 25:18-44**

Úvod: NOVÁ SÉRIE KÁZÁNÍ

Milí bratři, milé sestry,

dnes otevírám delší kazatelský projekt. Dal jsem mu pracovní název: *Ženy podle abecedy*. Rád bych se spolu s vámi zastavil vždy u jedné biblické ženy, jejíž jméno začíná na dané písmeno abecedy. Co mě k tomu vede? Přesvědčení, že Bible dává mnohem větší prostor ženám, než si lidé kolikrát myslí. Jistě: Příběhy klíčových mužských hrdinů jsou obecně mnohem známější než příběhy ženských hrdinek. Ale bez silných, zajímavých, moudrých, laskavých, ale někdy také lstivých a vychytralých žen by Písmo nebylo Písmem. Jejich role je někdy nezastupitelná, jindy snadno přehlédnutelná. Někdy narazíme na zbožné ženy hodné obdivu, jindy na „potvůrky“ nehodné následování.

I. KRASAVICE INTELIGENTNÍ

Tuto sérii kázání na biblické ženy otevírá Abígajil, o které vypráví starozákonní knihy Samuelovy. Abígajil, nejprve žena bohatého sprostáka jménem Nabal. A po Nabalově smrti: V pořadí druhá žena nejméně významnějšího izraelského krále Davida.¹ Abígajil si po Davidově boku zřejmě užila své: Život naplněný strádáním a nejistotou. Když si ho totiž brala za manžela, David byl králem jen *per huba*, jak se říká. Faktickým vládcem nad Izraelem byl v té době Saul, který Davidovi šel po krku. A tak se třeba Abígajil stěhovala s Davidem na pelištejské území, do města Gat. Tamní král Akíš jim nakonec dal město Siklag (1S 27), které ovšem za nějaký čas přepadli a vypálili Amálekovi. (1S 30) Ti si jako válečnou kořist odvedli všechny ženy, tedy i dvě manželky Davida: Abígajil Karmelskou a Achínoamu Jizreelskou. Naštěstí se Davidovi podařilo vysvobodit své manželky ze spárů těchto loupeživých nájezdníků. Život jako ve vatičce vypadá jinak.

Potom zemřel Saul. A z Davida se stal král Izraele. A tak se David přestěhoval do svého prvního sídelního města Chebrónu. Tam se jim poštěstilo. Abígajil porodila Davidovi jednoho syna, který se jmenoval Kileáb, což znamená: *Celý otec*. (2S 3:3) Kileáb byl Davidův druhorozený syn.² Dávní vykladači tvrdí, že toto jméno ten klučina dostal proto, že mnozí lidé kolem krále tvrdili, že si David Abígajil vzal už ve chvíli, kdy byla těhotná se svým prvním mužem Nábalem. A proto mu dali jméno Kileáb, aby bylo všem jasné, že je Davidovým synem. Že je to *celý otec*. Ale to je jen taková pověst. Každopádně zajímavostí je, že Kileáb je jediný z nejstarších synů krále Davida, který se v pozdějších letech nijak nezapojoval do bojů o nástupnictví. Na rozdíl od svých bratrů. Možná zemřel v mladém věku. Nevíme.

Co dál víme o Abígajil? Její jméno je nádherné. Znamená: *Radost mého otce*. Tak by se nakonec mohla jmenovat každá dívenka, která spatří světlo světa. Abígajil dále vlastní hned několik ocenění a titulů. Především je to jediná žena v Písmu, o které se praví, že je chytrá a zároveň krásná, *bystrého rozumu a krásné postavy*. (1S 25:3) Prostě krasavice inteligentní. A nejen inteligentní, ale i plná důvtipu, rozhodná ve svém jednání a v neposlední řadě i zbožná.

Židovští učenci ji řadí mezi 4 nejkrásnější ženy, o kterých se Bible zmiňuje. Ano, i Starý zákon má své Miss, královny krásy. Podle některých rabínů prý už pouhé vyslovení jejího jména vyvolávalo v mužích touhu. Za druhé: Židovští učitelé ji řadí mezi 7 žen prorokyní, o kterých Písmo vypráví. Proč prorokyně? Protože Davidovi prorokovala klíčové události nejen pro jeho život, ale také pro život celého izraelského lidu. A do třetice: Abígajil prý patří mezi 23 skutečně přímých a spravedlivých žen Izraele.

A to nejzajímavější jsem si nechal nakonec. Byli jste někdy na židovském hřbitově? Zpravidla každý židovský náhrobek zdobí pět hebrejských písmen: TNCBH. To jsou počáteční písmena pěti slov, která vyjadřují naději v život věčný. Ta věta zní: *Ať je jeho / její duše zahrnuta do svazku živých*. A kde se ta slova vzala? Kdo je vypustil ze svých úst jako první? Abígajil. Davidovi prorokovala:

- *Ať je život (duše) mého pána pojat do svazku živých u Hospodina, tvého Boha. (1S 25:29)*

¹ První manželkou krále Davida byla Míkal, dcera krále Saula. S Davidem však neměla žádné dítě. (2S 6:23)

² První syn krále Davida byl **Amnón**, syn Achínoamy Jizreelské, (2S 3:2) nechvalně známý tím, že znásilnil svou sestru Tamar. (2S 13) Třetí Davidův syn byl **Abšalóm**, syn princezny Maaky, který Amnóna nechal zabít. Potom se postavil proti svému otci Davidovi, což ho nakonec stálo život. (2S 13-18) Čtvrtý Davidův syn byl **Adonijáš**, syn Chagity. Ten se prohlásil králem nad Izraelem v posledních týdnech Davidova života. Ovšem králem se nakonec stal Šalomoun. (1Kr 1-2)

Kdy Abígajil zemřela, to také nevíme. Dožila se chvíle, kdy se král David přestěhoval do Jeruzaléma? Zнала Bat-šebu a Šalomouna? Přežila svého muže? Jen uvažte: Tak velká žena! A přitom mizí ze scény hned po porodu syna Kileába, který vlastně mizí ze scény zároveň s ní. Zvláštní... Ale i když zmizela lidem z očí, z těch Božích jistě nezmizela a nikdy nezmizí. Určitě byla vzata do svazku živých u Hospodina, jejího Boha.

II. DVA KOHOUTI

Tak! Abígajil jsme už stačili pohřbít neznámo kde a neznámo kdy. A teď se vraťme na začátek. K příběhu o prvním, osudovém setkání Abígajil s Davidem. (1S 25)

Budu se snažit v tomto vyprávění vypátrat, jakým způsobem se skrze Abígajil dostává ke slovu Bůh sám. Nebo jinak: Jak skrze ni působí. K čemu ji ponouká a vede. Jak skrze ni mluví a jedná. Nevím totiž, jestli jste si toho všimli, ale o Bohu a jeho přímém jednání se v celé dlouhé kapitole mluvilo jen jednou. A to ve chvíli, kdy vypravěč výslovně říká, že Bůh ukončil život ničemníka Nábala³, prvního muže Abígajil. Jeho slovy:

- *Asi po deseti dnech (od první mozkové příhody) Hospodin Nábala tvrdě zasáhl, takže zemřel.*

Bůh odvolává nás smrtelníky ze života. To je jediná přímá informace o Hospodinu z dnešního příběhu. Ovšem na druhou stranu: O Božím jednání se dozvídáme nepřímě, právě ze skutků a slov Abígajil.

Já se tedy nechystám rozplývat nad tělesnou krásou této biblické ženy. Za prvé jsem ji nikdy neviděl. Za druhé mám sám z Boží milosti krásnou ženu, takže mně z dokonalé postavy Abígajil oči z důlků nevypadnou. Já bych chtěl vyzdvihnout její duchovní krásu. A ta spočívá především v její touze přinést Boží pokoj, Boží mír mezi dvě znesvářené strany. Nebo ještě konkrétněji: Mezi dva znesvářené muže, Davida a Nábala. Nabal se provinil proti Davidovi tím, že mu nechce odplatit laskavost laskavostí. Davidovi vojáci hlídali Nabalovi pastýře a jejich stáda. Byli jim hradbou proti všemožným nepřátelům a všelijakému nebezpečí. Nebýt Davida, Nabal by žádnou stříž svých ovcí možná neslavil. A přesto ze svého velikého majetku nechce pustit pro Davida a jeho družinu ani korunu. David se to dozví a hrozně ho to dopálí. Vůbec poprvé vypravěč mluví o temné stránce Davida, miláčka Božího. Je to první náznak, kdy se z Anakina Skywolкера stává Darth Vader, což pochopí asi jen znalci filmů Star Wars, Hvězdných válek. Davida prostě pohltila duchovní temnota. Touha po odplatě. Možná by si Nabal zasloužil, aby ho i všechny jeho muže David pobil jako prašivé psy.⁴ Možná... Ale vraždit lidi pro kus žvance?

III. BLAHOŠLAVENÁ, KTERÁ TVOŘÍ POKOJ

David je dokonce tak přesvědčený, že jeho pomsta bude spravedlivá, že se zapřísahá ve jméno Hospodina:

- *Věřu, nadarmo jsem střežil ve stepi všechno, co mu patřilo. Ze všeho, co má, nic nepohřešil. A přece se mi odplatil za dobro zlem. Ať Bůh udělá s mými nepřáteli, co chce, jestliže mu ve všem, co má, zanechám do rána jediného močícího na stěnu.*

Ve zkratce řečeno: *Pokud do rána nepobijeme všechny Nabalovy muže včetně jeho samotného, ať mě Bůh ztrestá.* Síla, co? Jenže chyba lávky! Bůh nic z toho nechce! To si jen Davidova potemnělá mysl myslí, že o to Bůh stojí. To se jen David domnívá, že Bůh bude zklamaný, pokud David všechny nepobije svým mečem. Ve skutečnosti Hospodin chce zabránit tomu, aby se David ušpinil cizí krví. Aby na něm spočinula tak velká vina. Aby Nabal se svými muži té noci padl.

A proto mu v tom také zabrání, skrze Abígajil. Tato žena, když se dozví, k čemu se schyluje, co udělal Nabal Davidovi a co chce David udělat Nabalovi, na nic nečeká a spěchá. Abígajil dobře rozpoznala, že setkání s Davidem nesnese žádný odklad. Rychle spěchá vstříc rozrušenému Davidovi, aby ho odprosil. Aby Davida i jeho družinu královsky pohostila. Aby od Nábala odvrátila velikou pohromu. Aby odvrátila velikou pohromu i od Davida samotného.

Bratři a sestry, v tom je kus hluboké pravdy! Když se zlo odplácí zlem, obě strany trpí. Jak ti, kteří prohrají, tak ti, kteří zvítězí. Jak ti, kteří padnou, tak ti, kteří zůstanou naživu. Krásně to Abígajil vysvětluje Davidovi, když před ním klečí na kolenou:

- *Ale nyní, můj pane, jakože živ je Hospodin a jakože živ jsi ty, Hospodin ti zabránil dopustit se krveprolití a pomoci si vlastní rukou.*
- *Až Hospodin učiní mému pánu všechno to dobré, jež ti přislíbil, a pověří tě, abys byl vévodou nad Izraelem, nebudeš mít újmu ani výčitky, můj pane, že jsi zbytečně prolil krev, aby sis pomohl.*

Jinými slovy: *Já nechráním jen Nábala a naše lidi před tebou. Já se snažím chránit i tebe, Davide, před tebou samým.*

³ Nabal znamená bloud, blázen, pošetilec, tedy bezbožník.

⁴ David je obrazně nazývá psy (pro židy nečistými zvířaty), když o nich mluví jako o *močících na stěnu*. (1S 25:22)

Abígajil zkusí opravdu všechno, co jí jen na mysl přijde, aby zklidnila adrenalinem nadupaného Davida a jeho družinu. Čím začne? Sdělí mu, že ten, koho chce David zabít, je ničema a hlupák. Mluví o Nábalovi, o svém muži! To není úplně hezké. Asi to není příběh, který bych chtěl rozebírat se snoubenci. V normálních situacích by manželé takto škaredě o sobě mluvit rozhodně neměli. Ale toto není normální situace. To je situace, ve které jde o krk. A jestli Abígajil zachová při životě svého muže tím, že Davidovi řekne, že její muž Nabal je totální dement, dobře dělá. *Jestli ho zabiješ, Davide, zabiješ krále všech blbců, ale ne člověka, který má všech pět pohromadě.*

Ale tím se Abígajil jen rozehrívá. Sama o sobě dále tvrdí, že za celý ten konflikt může i ona.

- *Má, má je to vina, můj pane.*
- *Promiň své otrokyni přestoupení.*

Jaká vina na ní ulpěla? Jakého přestoupení se dopustila? Co špatného udělala? Vůbec nic! Proč si tedy sype popel na hlavu? No, protože pokud David bude chtít jít přes mrtvolu, musí začít u Abígajil samotné. Vlastně mu tím mezi řádky sdělí: *Chceš zabít Nábala? Musíš zabít také mě. Chceš mně odpustit a ušetřit můj život? Odpusť také Nábalovi a ušetři jeho život.*

A ještě jeden vyjednávací trik Abígajil používá. Přináší Davidovi požehnání od Hospodina. Bůh vlastně skrze Abígajil zvěstuje Davidovi, že bude při něm stát, a že mu požehná. Jen nesmí v tuto chvíli prolít krev těch lidí. O co tady jde? Abígajil vlastně provokuje (!) Davidovu představitost. *Davide, ty teď přemýšlíš jen krátkodobě. Akce – reakce. Včera urážka – dnes odplata. Ale trochu vychladni! Zamysli se pořádně! Uvaž, jaké dobro, jaké požehnání pro tebe má Hospodin nachystáno v budoucnosti. Ochrání tvůj život navzdory úkladům všech tvých nepřátel. Zahrne tě dobrem. Učiní tě králem. Nebudeš jím jen na papíře, budeš skutečně kralovat Božímu lidu. Bůh také upevní tvůj dům, takže z tebe vzejdou vládcí Izraele. A teď si poskoč, aby se ti rozsvítilo! Až toho všeho s Boží pomocí dosáhneš, nebudeš se muset s lítostí obracet zpět, rvát si vlasy z hlavy a naříkat nad tím, jaký jsi byl zlý hlupák, že jsi tehdy povraždil všechny Nabalovy muže. Čas už ale nevrátíš. Bude se to s tebou táhnout až do konce života. Bude tě to užírat. Jsou skvrny, které zkrátka nevyperěš. Hospodin ti snad odpustí všechny tvé nepravosti. Ale ty sám si je neodpustíš ani na smrtelné posteli.*

IV. DUCHOVNÍ ODKAZ ABÍGAJIL

Milí bratři, milé sestry, Abígajil nakonec dosáhla velikého vítězství: Míru a pokoje mezi dvěma silnými a vlivnými muži. Bůh skrze ni vnesl pokoj mezi dvě znesvářené strany. Ne, nevzešel z ní žádný další král nad Izraelem. Ne, nebyla zřejmě nejdůležitější manželkou krále Davida. A přesto zůstává nejvíce inspirativní ženou ze všech Davidových manželek. Její vliv je duchovního rázu. Ona je skutečným Božím mírotvůrcem. Na ni se hodí slova Pána Ježíše:

- *Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. (Mt 5:9)*

Abígajil je skutečná dcera Boží, protože vnáší Boží pokoj do znesvářeného světa. Boží mír do rozhádaných a zneprátených stran. Je při tom odhodlaná a odvážná. Riskuje svůj vlastní život, aby zabránila krveprolití. A právě v tom se podobá Pánu Ježíši. Svět potřebuje takové osobnosti, jakou byla Abígajil. Protože svět nežije v pokoji a v míru. A aby svět pokoje a míru dosáhl, je třeba, aby tu byli lidé, kterým to Bůh dá za životní úkol. Aby tu byli lidé, kteří nebudou váhat a někdy i zariskují. I nás k tomu Bůh volá, bratři a sestry: Abychom si nehleděli jen svého. Abychom vnášeli Boží pokoj do našeho okolí, do tohoto světa. Tak půjdeme ve stopách Abígajil. A tím víc ve stopách našeho Pána a Spasitele, Ježíše Krista.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, smířil jsi nás s Bohem. A stálo tě to hodně. Stálo tě to život. Vedeš nás k pokoji mezi sebou navzájem. Domlouváš nám, přesvědčuješ nás, abychom se nemstili, abychom neodpláceli zlým za zlé. Dej, ať v našich sborech, v našich domácnostech, v našich obcích vládne tvůj pokoj, a ne svár a nepřátelství. Dej, ať se ke slovu dostane odpuštění a láska. Ved' nás svým Duchem, abychom se na tvorbě tvého pokoje a míru mezi lidmi aktivně podíleli. Amen.*